

Farmaseuttien tekemä hoidon tarpeen arviointi Helsingin kaupungin terveysasemilla

Tekijät: Sannamari Hinkkanen (projekti-asiantuntija, proviisori, Helsingin kaupunki, sannamari.hinkkanen@hel.fi), Erno Vähärautio (johtava ylilääkäri, Helsingin kaupunki), Miia Pöyhönen (projekti-koordinaattori, terveydenhoitaja, Helsingin kaupunki) ja Eeva Pörsti (proviisori, HUS Apteekki)

Johdanto

Hoidon tarpeen arviointi on laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemä yksilöllinen arvio potilaan palveluntarpeesta, kun tämä ottaa yhteyttä perusterveydenhuollon yksikköön kuten terveysasemaan¹. Samalla se on perusterveydenhuollon hoitopäätöksen seurannan yksi seurantapisti. HUS Apteekin osastofarmaseutteja työskentelee Helsingin kaupungin terveysasemien yhteydenotto-kanavissa, kuten takaisinsoitossa, vastaamassa lääkityksiin ja resepteihin liittyviin potilaiden yhteydenottoihin. Farmaseutit eivät ole aikaisemmin kirjanneet hoidon tarpeen arviota potilastietojärjestelmään, vaikka potilaan palveluntarpeen, sen kiireellisyyden ja luonteen arvioiminen ovat olleet osa farmaseuttien ammatillista ajattelua aiemminkin. Hoidon tarpeen arvioinnin yhtenäinen kirjaaminen potilastietojärjestelmään ammattihenkilöstä riippumatta on tärkeää potilaan saaman hoidon ja potilasturvallisuuden kannalta.

Tavoitteet

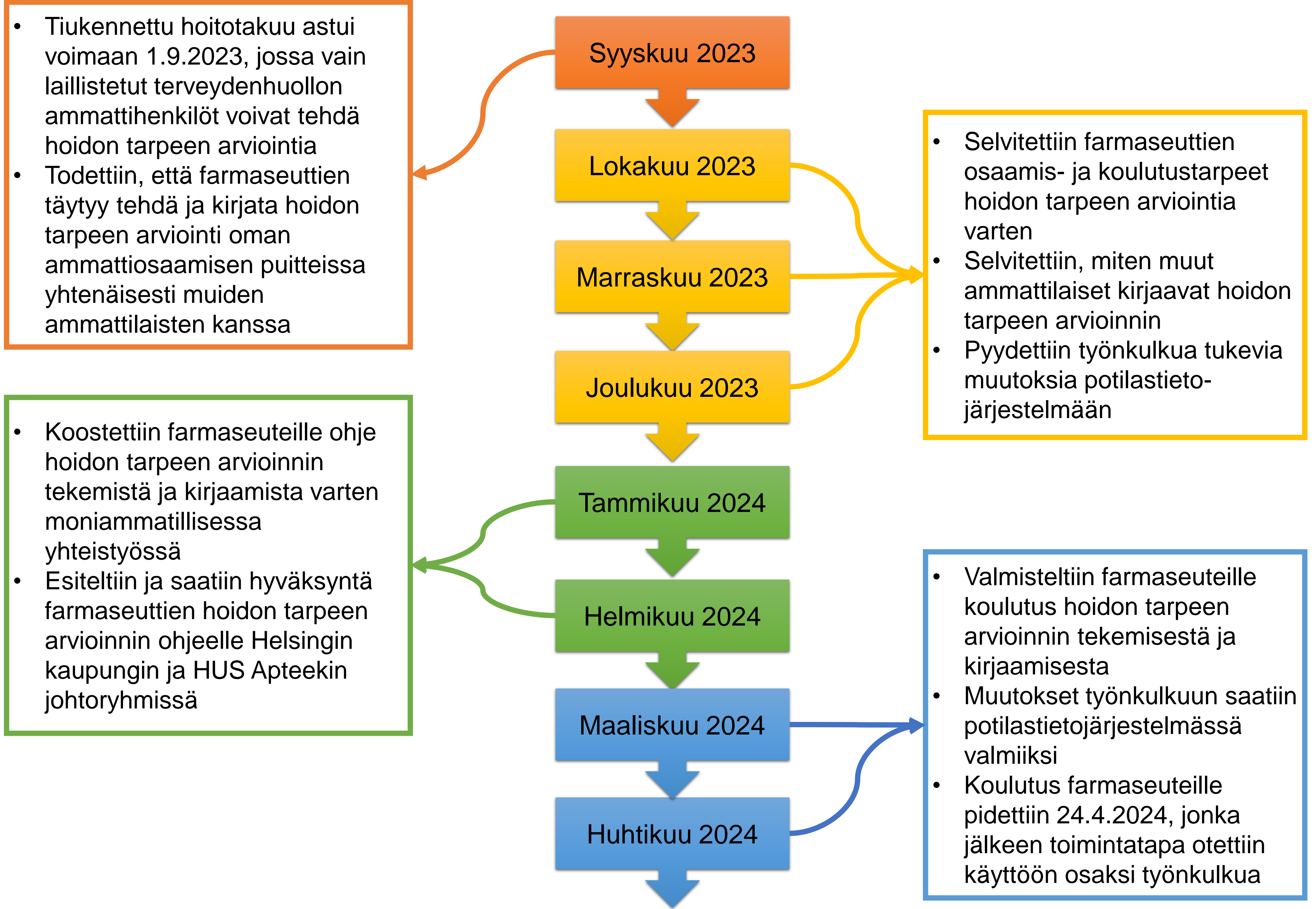
Tavoitteena oli yhtenäistää terveysasemien farmaseuttien kirjaamiskäytännöt muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa hoidon tarpeen arvioinnin osalta, ja sitä kautta juurruttaa farmaseutit edelleen osaksi perusterveydenhuollon toimintaa Helsingin kaupungissa. Lisäksi haluttiin saada tietoa, kuinka paljon ja minkälaisissa potilaskontakteissa farmaseutit tekevät hoidon tarpeen arviointia terveysasemilla.

Aineisto ja menetelmät

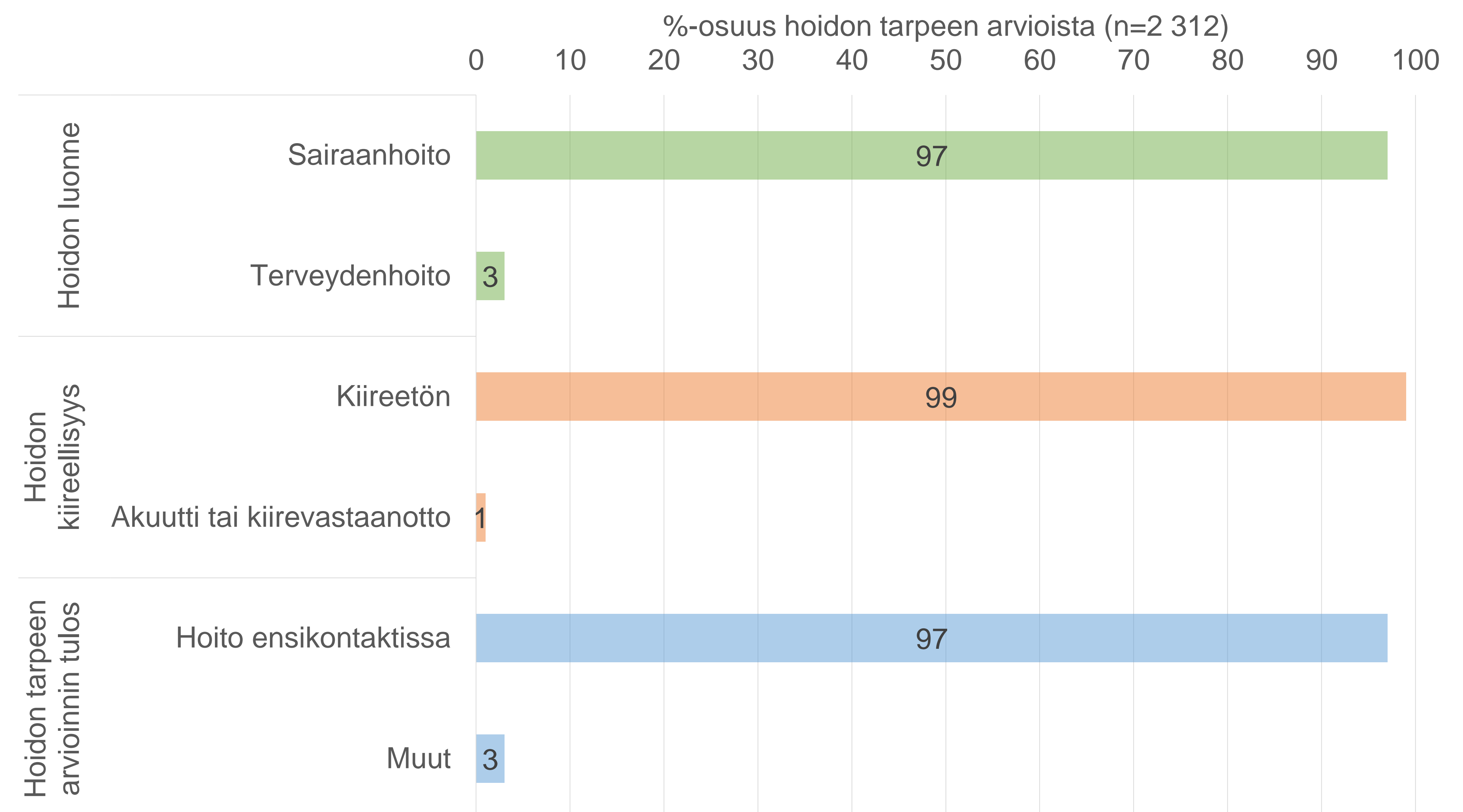
Farmaseuteille laadittiin Helsingin kaupungin ja HUS Apteekin yhteistyössä ohjeistus hoidon tarpeen arvioinnin tekemiseen ja kirjaamiseen terveysasemilla, josta pidettiin terveysasemien farmaseuteille koulutus 24.4.2024. Tämän jälkeen farmaseuttien kirjaamien hoidon tarpeen arviointien määriä ja sisältöjä seurattiin potilastietojärjestelmästä saatavan raportin avulla.

Tulokset

Hoidon tarpeen arvioinnista laadittiin terveysasemien farmaseuteille ohje, joka oli yhtenäinen muiden terveydenhuollon ammattilaisten työnkulun kanssa (Kuva 1). Ohjeistettiin muun muassa, että farmaseutit voivat tehdä hoidon tarpeen arvioinnin oman ammattiosaamisensa puitteissa, yleensä resepti- ja lääkitysasioissa. Hoidon tarpeen arvioinnin koulutuksen jälkeen kaikki Helsingin kaupungin terveysasemien farmaseutit (n=11) ottivat hoidon tarpeen arvioinnin osaksi työnkulkua. Potilastietojärjestelmästä saatavan raportin perusteella farmaseutit olivat tehneet 25.4.-30.10.2024 välisenä aikana 2 312 hoidon tarpeen arviointia. Suurin osa farmaseuttien kirjaamista hoidon tarpeen arvioinneista tapahtui puhelimitse (63 %) sekä sähköisen asioinnin aikana (35 %). Lisäksi kaksi (n=2) hoidon tarpeen arviointia tapahtui farmaseutin vastaanotolla. 97 %:ssa hoidon tarpeen arviointien tuloksena potilas oli saanut farmaseutilta hoidon ensikontaktissa, eli yleensä lääkeneuvontana, reseptin uudistamispyyntön välittämisenä tai toista terveydenhuollon ammattilaista konsultoimalla (Kuva 2). Muissa tapauksissa potilas oli muun muassa ohjattu päivystykseen (n=10) tai hänelle oli varattu kiireetön vastaanottoaika (n=5).

Kuva 1. Farmaseuttien hoidon tarpeen arvioinnin ohjeen ja koulutuksen suunnittelun ja toteutuksen vaiheet.

Kuva 2. Farmaseuttien terveysasemien yhteydenotto-kanavissa tekemien hoidon tarpeen arviointien luonne, kiireellisyys ja tulos %-osuuksina (n=2 312).

Johtopäätökset

Hoidon tarpeen arviointi onnistuttiin viemään käytäntöön osaksi terveysasemien farmaseuttien työnkulkua. Farmaseutit pystyvät tekemään ja kirjaamaan hoidon tarpeen arvioinnin oman ammattiosaamisensa puitteissa yhtenäisesti muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa osana moniammatillista tiimiä. Tulevaisuudessa täytyy pohtia hoidon tarpeen arvioinnin sisällyttämistä vahvemmin osaksi farmaseutin koulutusta, mikäli farmaseutteja työllistyy laajemmin perusterveydenhuoltoon.

